

Hvala ti za izbrano pismo o kadrovske politiki. Vidim, da gredo stvari na bolje. Zato o tem ne bom več razpredal. Nasprotno. Tokrat bi te želel opozoriti na nekatere pojave, ki sem jih pred kratkim opazil na naših sestankih. Gre namreč za to-le:

Na nekem seminarju naših odgovornih tovarišev in tovarišic so govorili o religiji. Veš, dobro je, da se o tem govori. Toda vedeti je treba, kako voditi pogovor o teh vprašanih, kako govoriti. Ni dovoljeno na primer govoriti o teh vprašanih tako, kakor so recimo govorili za Bežigradom, še slabše pa je, če se nad takimi pogovori razplameti ogenj, kakor pa je hotela »Družina«.

Za nas komuniste je seveda nedružljivo, da temelji naš svetovni nazor na bogodetih, ki nimajo nič skupnega z našo ideologijo. Zato je za nas nezahvalna verovanje v boga ali pripadnost katerikoli religiji. Toda zato, ker ne verujemo v boga in ker ne pripadamo nobeni religiji, še ni mogoče izobčiti vseh tistih, ki ji pripadajo, vložiti niti trohice navora v razmišljanje o tem, kaj tisti, ki verjamejo v boga in pripadajo neki religiji, zares pomenijo za naš socializem, kako ga doživljajo, kako se vključujejo v njegovo graditve itd. Imamo namreč veliko pobožnih ljudi, ki so zvesti graditelji socializma, zvesti samoupravljanci in dobri delavci, tako kakor ne manjka niti takih, ki bi hoteli svoja verska čustva politično vnočiti. Prve moramo spoštovati kot tovariše in sodelavce, one druge pa napadati, ker so to pravi klerikalci. Bojevati se moramo torej proti klerikalizmu, ne pa proti verojočim ljudem. Klerikalizem je vselej bil in ostal sovražnik napredka in razvoja. Zato reji, ko razpravljamo o klerikalizmu, ne smemo pod tem pojmom misliti na ljudi, ki verjamejo v boga ali pripadajo neki religiji. To niso klerikalci. To so preprosti delovni ljudje, ki so zaradi najrazličnejših okoliščin in pod bremenom zgodovinskega razvoja, v svojem lastnem krogu, v krogu družine ali svojega kroga, ostali tam, kjer so bili njihovi očetje in pradedje. Da so tam, kjer so, niso krivi. Zato jim je treba pomagati, da bi se osvobodili svojih okov in spon. Ta pomoč pa ne sme biti toga, križnice, seklačka, itd. Nasprotno, biti mora tovariška, iskrena, prijazna. S kritiko pobožnih ljudi ni ne bo manj pobožnosti. Pobožnost kot spleta najrazličnejših sedanjih in prejšnjih okoliščin bo manj, če bomo odpravljali njene vzroke. Verok pa ni samo obstoječe neke religije. Teh verokov je več. Da bi jo omežili, ljudi pa osvobodili njene jame, je treba pokazati, kaj pomeni biti komunist, kako uresničujemo svoje cilje, kajni smo pri delu, v družbi, doma, pri vzgoji otrok, v izobraževanju, koliko imamo znanja, kako ga uporabljamo, skratka vse, kar nosi ta naš moderni svet. Kajti, da se razumemo: so še drugi naši delovni ljudje, ki niso komunisti, pa tudi religiozni niso. Pravimo jim

MARINSEK: Za našo občino je zelo aktualna stanovanjska gradnja. Letos bomo imeli na voljo okrog devet milijard sredstev, z združevanjem sredstev delovnih organizacij pa še več. Vprašanje pa je, če bomo s temi sredstvi lahko obnovili stari del Ljubljane, ali pa se bodo sredstva prevalila v druge občine. Zaradi tega smo stili v stik z Zavodom za urejanje zemljišč. Gre za zemljišča C 6, kjer bo zgrajenih 1600 stanovanj, naslednje zemljišče je rezervat Kliničnega centra (okrog 600 stanovanj), zgradih bi še peto stolpnico na Roški s 60 stanovanji; ta stanovanja pa bi porabili za revitalizacijo Stare Ljubljane. Dogovorili smo se za usmerjeno gradnjo na teh zemljiščih. Pri njih bo vnovi uveljavila vse tisto, kar smo v zadnjih petih letih kritizirali na področju stanovanjske gradnje.

PERKO: Naloge odbora za gradnje in odbora za prenovu mesta se prepletajo. Menim, da bi bilo bolje, ko bi imeli en sam odbor za gradnje in prenovu mesta.

MARINSEK: Vsak od teh dveh odborov ima specifično področje. Odbor za gradnje je mišljen predvsem za nove gradnje, sodeloval naj bi pri vsaki novi stanovanjski gradnji, ki bo bomo sofinancirali. Odbor za prenovu mesta pa naj bi sodeloval pri obnovi starih zgradb. Menim, da bi bila obnova zgradbe dela Ljubljane naloga vseh samoupravnih stanovanjskih skupnosti.

V tem zapisu bomo podali predloge in sklepe s posveta krajevnih skupnosti in stanovanjskih skupnosti o organiziranju hišnih svetov. Kot je znano, so z novimi dokumenti naše družbenopolitične ureditve hišni sveti spet dobili svoje mesto. Posveta o hišnih svetih so se udeležili predstavniki vseh krajevnih skupnosti v občini, občinske konference SZDL in stanovanjske skupnosti.

Na začetku so odobravajoče ugotovili, da so dosedanje priprave in rezultati pri organiziranju hišnih svetov v vseh krajevnih skupnostih zadovoljivi, ponekod pa tudi nad pričakovani. Metoda dela v krajevnih skupnosti Gradisce je še posebno učinkovita. V tej krajevni skupnosti so navezali neposredne stike s stanovalci in ponekod ustanovili iniciativne odbore za ustanovitev hišnih svetov. Udeleženci posveta so predlagali, naj bi se podobne metode poslužili tudi povsod tam, kjer zaenkrat pri ustanavljanju hišnih svetov še niso dosegli pomembnejšega premika. Menili so, da bi v nadaljnji akciji obnavljanja hišnih svetov na tak način dosegli najboljše rezultate. Pri tem bodo v krajevnih skupnostih posvetili posebno pozornost tudi združevanju manjših stanovanjskih objektov za oblikovanje skupnega hišnega sveta.

Dosedanje izkušnje, predvsem pa naloge hišnih svetov, so pokazale, katera vprašanja bodo odločilna za uspešnost hišnih svetov tako v vsebinskem kot tudi v organizacijskem pogledu. Hišni sveti morajo biti čimprej obveščeni o višini denarnih sredstev za tekoče vzdrževanje. Za to bo potrebna ustreznost pri obnavljanju hišnih svetov. Prav tako mora stanovanjska skupnost čimprej obvestiti občane-stanovalce, kakšne možnosti in poti so jim na voljo za urejanje tekočega in investicijskega vzdrževanja hiš. V okviru stanovanjske skupnosti se hišni sveti lahko dogovorijo za upravljanje določenih sredstev, predvsem za investicijsko vzdrževanje. To naj bi urejali po skupno oblikovanem programu med hišnim svetom in stanovanjsko skupnostjo.

Na delo hišnih svetov se vežejo mnoga strokova in tehnična vprašanja, med katerimi zavzema vidno mesto denarno

Zdravo stanovanje – pol življenja

Iz razprave na sestanku izvršnega odbora samoupravne stanovanjske skupnosti občine Ljubljana-Center povzemamo skrajšani tisti del, ki se nam je zdel dovolj zanimiv za občane – o stanovanjih

skupnosti, ne pa samo naše občine.

LIPIC: Tudi pri obnovi mesta se bomo morali znebiti nekaterih načel, da bo delo učinkovito. Ebstveno bomo morali spremeniti trenan spomeniškega varstva. Osebnost menim, da je obnova starega dela mesta v pristojnosti občinske samoupravne stanovanjske skupnosti... Sprejeti moramo na teh zemljiščih. Pri njih bo vnovi uveljavila vse tisto, kar smo v zadnjih petih letih kritizirali na področju stanovanjske gradnje.

PERKO: Potrebno bo ugotavljati osnove za dejansko usmeritev in konkretizacijo programov na posameznih področjih. Pri gradnji stanovanj v občini Center bomo morali predvsem razmišljati, da imamo v naši občini dvakrat več zaposlenih kot je prebivalcev in skoraj dva in polkrat več, kot imamo volilcev. V naši občini je veliko upokojenec. Naša občina postaja poslovni center, ne pa center življenja. Postaviti je treba zahtevo in hodišče za usmeritev programa gradnje v vsej Ljubljani... Prav gotovo moramo mi biti nosilci obnove stare Ljubljane. Bolj jasen in konkreten bo

program za obnovo mesta, večjo možnost bomo imeli zahtevati združevanje sredstev za obnovo stare Ljubljane. Čeprav bomo nosilci tega programa, pa mislim, da ni prav, da bi celotno breme pri obnovi mesta samoupravna stanovanjska skupnost morala biti bolj konkretni. Če stvari dobro zastavimo, jih je mogoče tudi urediti.

GRMEK: Ti programi so več ali manj deklarativni zato, ker nam manjka vrsta elementov, pa tudi programa dela mestne stanovanjske skupnosti še ne poznamo. Z njim bi tudi naši programi postali bolj konkretni. Precej je še nejasnosti, kot na primer sredstva hišnih svetov, vzdrževanja itd.

MARINSEK: Mislim, da je širša družbena skupnost dolžna na podprei obnovo starega mestnega dela. V stari Ljubljani je veliko starih stavb, v katerih prebivajo ljudje v nadvse slabih pogojih. Vsekakor jim je treba omogočiti, da pridejo do primernih stanovanj.

JAVOR: Verjetno bo treba tošnja sredstva samoupravne stanovanjske skupnosti dati tudi iz občine Center, ker bomo zgradili 60 stanovanj za tiste občane, ki stanujejo v zgradbah, ki so potrebne obnove. Z večjo gradnjo teh stanovanj bo

mo porabili polovico naših sredstev.

LAMBERGAR: Ze sprejete zazidalne načrte bo treba preveriti. Programi dela odborov samoupravne stanovanjske skupnosti morajo biti bolj konkretni. Če stvari dobro zastavimo, jih je mogoče tudi urediti.

GRMEK: Ti programi so več ali manj deklarativni zato, ker nam manjka vrsta elementov, pa tudi programa dela mestne stanovanjske skupnosti še ne poznamo. Z njim bi tudi naši programi postali bolj konkretni. Precej je še nejasnosti, kot na primer sredstva hišnih svetov, vzdrževanja itd.

MARINSEK: Mislim, da je širša družbena skupnost dolžna na podprei obnovo starega mestnega dela. V stari Ljubljani je veliko starih stavb, v katerih prebivajo ljudje v nadvse slabih pogojih. Vsekakor jim je treba omogočiti, da pridejo do primernih stanovanj.

JAVOR: Verjetno bo treba tošnja sredstva samoupravne stanovanjske skupnosti dati tudi iz občine Center, ker bomo zgradili 60 stanovanj za tiste občane, ki stanujejo v zgradbah, ki so potrebne obnove. Z večjo gradnjo teh stanovanj bo

li v javno razpravo. Z dopolnitvami z javne razprave bi programe posredovali skupščini.

SKULJ: Čeprav so programi odborov pomanjkljivi, moramo začeti z delom. Če se bomo z razpoložljivimi sredstvi lotili obnove starega dela mesta, bo mo nekaj storili, če pa bomo čakali, da se bodo stvari razjasnile, ne bomo medtem storili ničesar. Program dela odbora za prenovu mesta mora napraviti mi, saj smo nosilci tega dela. Vztrajati moramo pri tem, da začnemo graditi na zazidalnih območjih v naši občini. Vsekakor pa še moramo dopolniti programe odborov za letos in jih dati v razpravo. Kaj bomo reševali na občinskem in kaj na mestnem nivoju, bo pokazala praksa.

LIPIC: Kriteriji za solidarnostna stanovanja so bili jasni, ni mi pa jasno, da se pojavijo na prednostni listi delavci, ki so zaposleni pri Intertrada, Nami, Ljubljanski banki itd. S tako široko prednostno listo smo v delovnih organizacijah ustvarili nezanimanje za reševanje stanovanjskih problemov svojih delavcev. V prihodnje bi morali napraviti več

hodu na delovanje hišnih svetov. Razpravljajci so na posvetu menili, naj bo to osebe, nadeloma, še vedno vezano na stanovanjsko podjetje Dom, vendar ob soglasju prizadetega hišnega sveta za vsak konkreten primer posebej. Druga možnost je, da delavec sklene delovno razmerje neposredno s hišnim svetom. Ne glede na to pa je dolžnost sindikata, da čimprej pripravi v sodelovanju s stanovanjsko skupnostjo konkretne dogovore in dokumente, da bi ta razmerja resnično dobila funkcijo rednih delovnih razmerij. Tu gre za oblikovanje normativnih aktov, ki morajo zagotoviti tem delavcem enak položaj, kot ga imajo delavci v združenem delu.

Razčiščevanje delovnih odnosov in pogojev dela snazlik in drugega osebja, ki je potrebno za vzdrževanje hiš in ki je bilo doslej vezano na stanovanjsko podjetje Dom, sodi med pomembnejša vprašanja ob pre-

jo selekcijo in ugotoviti, koliko tega bomo resnično naredili.

Perko: Sem predsednik stanovanjske komisije na terenu. Pri nas skušamo socialne probleme urejati s podjetjem, kjer je tak občaj zaposlen. Vendar imamo primerke ko delovne organizacije odklanjajo reševanje stanovanjskih problemov. Če imamo solidarnostni stanovanjski sklad, v katerega prispeva mo šest odstotkov svojih sredstev, torej naj sklad rešuje te probleme.

LAMBERGAR: Stanovanjska in komunala dejavnost se prepletata. Financiranje komunala nega gospodarstva v Ljubljani ni urejeno, o tem se moramo dogovorjati vsako leto sproti. Če bi hoteli priključiti vse komunala naprave, bi morala komunala dejavnost imeti precej sredstev. Letos bo imela na voljo 4 milijarde bančnih sredstev, 3 milijarde pa bi dobili iz sredstev stanovanjskih skupnosti za gradnjo stanovanj.

MARINSEK: Teško je ugotoviti, koliko stane komunala ureditev. Skupnosti, ki se zavzemajo za stanovanjsko gradnjo zunaj mesta, kjer ni urejena komunala, trdijo, da je tam najcenejša gradnja. Naša samoupravna stanovanjska skupnost pa trdi, da je gradnja cenljiva v mestu, kjer so urejene komunala naprave. V. J.

hodu na delovanje hišnih svetov. Razpravljajci so na posvetu menili, naj bo to osebe, nadeloma, še vedno vezano na stanovanjsko podjetje Dom, vendar ob soglasju prizadetega hišnega sveta za vsak konkreten primer posebej. Druga možnost je, da delavec sklene delovno razmerje neposredno s hišnim svetom. Ne glede na to pa je dolžnost sindikata, da čimprej pripravi v sodelovanju s stanovanjsko skupnostjo konkretne dogovore in dokumente, da bi ta razmerja resnično dobila funkcijo rednih delovnih razmerij. Tu gre za oblikovanje normativnih aktov, ki morajo zagotoviti tem delavcem enak položaj, kot ga imajo delavci v združenem delu.

Razčiščevanje delovnih odnosov in pogojev dela snazlik in drugega osebja, ki je potrebno za vzdrževanje hiš in ki je bilo doslej vezano na stanovanjsko podjetje Dom, sodi med pomembnejša vprašanja ob pre-

Nov pogled na hišni svet

poslovanje. Za kar največjo tehnično racionalizacijo bo treba pregledati vse možne oblike v samoupravni stanovanjski skupnosti in tudi drugod. Stanovanjsko podjetje Dom ima v vzpostavljeno obračunsko službo, ki se pri svojem delu poslužuje računovodnega obdelave. Zato bi bilo smotno, so menili udeleženci posveta, da bi izključno tehnični del finančnega poslovanja hišnih svetov prevzela obračunska služba stanovanjskega podjetja Dom. Pri tem naj bo poslovanje zastavljeno tako, da omenjena služba ne bo imela nikakršne možnosti vplivati na vsebinski del finančnega poslovanja, kar pomeni, da morajo hišni sveti

razpolaganje s svojim denarjem obdržati izključno v svoji pristojnosti.

Udeleženci so se tudi zavzeli, naj ostane razmerje razdeljevanja sredstev iz najemnin tako, kakršno je sedaj, vse do tlej, dokler ne bo na podlagi konkretnih računov opravljen rebalans obračuna sredstev, potrebni za vzdrževanje hiš. Dokler pa ti izračuni ne bodo narejeni, se je treba zavzemanje za obstoječa razmerja v občinski stanovanjski skupnosti pa tudi v mestni stanovanjski skupnosti. Pri tem naj bi dosegli enotnost pogledov vse Ljubljane.

Stanovanjsko podjetje Dom se mora glede na svoje možno-

valci plačevali delavce stanovanjskega podjetja Dom, ne da bi ti plačilo zaslužili z dejansko opravljenim delom.

Pri izdelavi programa bi moralo stanovanjsko podjetje Dom določiti tudi vrednostne kriterije za posamezna opravila in sicer zato, da ne bi po opravljenih delih prihajalo do neskladij med vrednostjo in zahtevano ceno opravljenega dela.

Razčiščevanje delovnih odnosov in pogojev dela snazlik in drugega osebja, ki je potrebno za vzdrževanje hiš in ki je bilo doslej vezano na stanovanjsko podjetje Dom, sodi med pomembnejša vprašanja ob pre-

valci plačevali delavce stanovanjskega podjetja Dom, ne da bi ti plačilo zaslužili z dejansko opravljenim delom.

Pri izdelavi programa bi moralo stanovanjsko podjetje Dom določiti tudi vrednostne kriterije za posamezna opravila in sicer zato, da ne bi po opravljenih delih prihajalo do neskladij med vrednostjo in zahtevano ceno opravljenega dela.

Razčiščevanje delovnih odnosov in pogojev dela snazlik in drugega osebja, ki je potrebno za vzdrževanje hiš in ki je bilo doslej vezano na stanovanjsko podjetje Dom, sodi med pomembnejša vprašanja ob pre-

REPORT NAVADNEGA OBČANA

Informacije

Pogledam tega uradnička kot španskega bivola, gledam ga, kakor da sem ravnokar padel z neba, pa mi rečem: »Da, vi mene cesarji, cesar za mene vam. Da, da, gre za informacije. Ne morem popraviti te baterije. Ne vem, cigave proizvodnje je, kje se jo da kupiti, kakšne so njene zmogljivosti... To bodi vaša skrb.« On pa meni: »Mi pa naj vemo, je-li? Saj si nor, Vene. Ko bi ti vedeli, bi prodajali samo baterije, prav eden izmed teh desetih in se reži. Jaz pa udarim po miz v svo močjo, da se vse strase in zavpijem: »Potem buki, vprašajte toplotno ali kakšno firmo, vrag vas nosi. Ne pa v Vene, to je tvoje delo.«

Odiel sem iz tega vražjega brloga ves divji, kakor da bi bil pravkar v toplotni, pa naravnost v toplotno. Tam so me pričakali še hladneje, celo z ena pod mizo in rekli, da to ni njihova stvar, marveč montažerjeva. Iz toplotne grem k montažerjem, pa me tudi tam do čakajo po vseh predpisih hladno, da hladneje niso mogli. Rekli so mi, da baterije imajo, da pa mora investitor dati nalogo. Od montažerjev odidem k investitorju to je v svoje podjetje in jim povem, kaj sem izvedel, naletim spet na sveliko razumevanje, sestavljeno iz dveh besed: »Idi v toplotno.« Grem iz podjetja v toplotno, jim povem vse lepo po vrsti, oni pa meni lepo počasi, tenkočutno: »Pa dragi dečko (ha-ha-ha, kakšen dečko pa sem pri svojih petdesetih letih, ko pa name sto mleka popijem vsako jutro po dva deci vina, ha-ha), zakaj nisi že prej povedal, pa bi bilo vse preprosteje...« Tisti, ki me je tako nagovoril, odide skozi nasprotna vrata in se vrne z neko buklojo, ki jo začne pred menoj prelistavati, dokler ne najde, kar je iskal, in poreče: »Vzemite baterijo X-5/GCR-235 – serija A profil M/M. To baterijo namažite s sončničnim oljem preden jo montirate. Poprje še ustavite dovod vroče vode in dobro pazite, da bodo ventili obrnjeni na pravo stran!« Gledam ga, kakor da odkrivam Ameriko, potem pa vprašam: »Dobro tovariš, toda jaz sem vendar hišnik.« »Prav malo me briga, kaj si, to je informacija, k si jo hotel dobiti.« Zatem zapre tisto buklojo in spet odide skozi tista vrata. Samo popraskam se po glavi in se poslovim, kakor tisti na televiziji »Pa pozdravljen bodite.«

Drugi dan sem našel tisto baterijo, jo namazal s sončničnim oljem, ustavlil vročo vodo, zažegnul ventile, potem pa vse skupaj pognal in dobil – figo. In, zavoljo tega, dragi Dogovori, me vse blok vsako jutro reče namesto dobro jutro »hihihihaha«. Jaz pa njim namesto pozdrava »na zdravje«.

Pa spet do skorajšnjega pisanja. Pozdravlja vas hišnik VENE HORVAT

